

TERVEZET

2012. évi [...] törvény az egyes pénzügyi tárgyú törvények jogharmonizációs célú módosításáról

1. A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény módosítása

1. § (1) A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) 5. § (1) bekezdés 36. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok alkalmazásában)

„36. *elszámolási rendszer*: a tőzsdén, illetve a tőzsdén kívül megkötött pénz- és tőkepiaci ügyletekre vonatkozó megbízások egységes rend és közös szabályok szerinti feldolgozására, elszámolására illetve teljesítésére vonatkozó, a rendszer tagjai által a kötött kölcsönös megállapodás,”

(2) A Tpt. 5. § (1) bekezdés 37. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok alkalmazásában]

„37. *elszámolóház*: a tőzsdén és a tőzsdén kívül, továbbá törvény által meghatározott szervezett piacon megkötött áru-, pénz- és tőkepiaci ügyletek elszámolásával és teljesítésével kapcsolatos szolgáltatásokat teljesítő szakosított hitelintézet,”

(3) A Tpt. 5. § (1) bekezdés 54. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok alkalmazásában]

„54. *garanciaalap*: a tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon kötött áru-, pénz- illetve tőkepiaci ügyletek elszámolásának a biztosítékeként az elszámolóház, illetve a központi szerződő fél által kezelt olyan pénz-, illetve értékpapíralap, amely a teljesítéshez óvadékkul szolgál,”

(4) A Tpt. 5. § (1) bekezdés 70. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok alkalmazásában]

„70. *elszámolás*: a tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon kötött áru-, pénz- illetve tőkepiaci ügyletek elszámolására vonatkozó megbízások feldolgozásának, egyeztetésének és megerősítésének a folyamata, a teljesítés alapjául szolgáló végső elszámolandó pozíció kialakítása a teljesítést megelőzően (bruttó vagy nettó elven), valamint annak biztosítása, hogy megfelelő pénz, illetve eszközök álljanak rendelkezésre a teljesítéshez,”

(5) A Tpt. 5. § (1) bekezdés 82. és 83. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[E törvény és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok alkalmazásában]

„82. *központi szerződő fél*: a központi szerződő fél tevékenység végzésére jogosító engedéllyel rendelkező gazdasági társaság,

83. *központi szerződő fél tevékenység*: a tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon pénzügyi eszköz vonatkozásában kötött ügylet teljesítéséhez kapcsolódóan tett kötelezettségvállalás, amelynél a központi szerződő fél a szerződésben érintett ügyfelek helyébe lépve vevőként lép fel valamennyi eladóval szemben és eladóként valamennyi vevővel szemben,”

(6) A Tpt. 5. § (1) bekezdés 107. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

TERVEZET

[E törvény és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok alkalmazásában]

„107. pozíciólezáró nettósítás: a felek megállapodása alapján a szerződés nemteljesítésekor vagy a felek által meghatározott egyéb felmondási esemény bekövetkeztekor az azonnali deviza- és értékpapírügyletből, származtatott ügyletből, repó- vagy fordított repóügyletből, értékpapír-kölcsönzésre irányuló megállapodásból, óvadéki, illetve biztosítéki célt szolgáló egyéb szerződésből, vagy más hasonló tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon kötött áru-, pénz- illetve tőkepiaci ügyletből eredő tartozásoknak és követeléseknek az adott ügylet piacán elfogadott elszámolásaként egyetlen nettó tartozással vagy követeléssel történő átalakítása, amelynek eredményeként a tartozás vagy a követelés kizárólag az ekként megállapított nettó összegre korlátozódik.”

2. § A Tpt. 319. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A tőzsdei ügylet érvényességéhez a tőzsdei ügylet adatainak a tőzsdei szabályzatban meghatározott módon történő rögzítése, határidős és opciós ügylet esetében ezen felül a tőzsdétől szervezetileg független elszámolóházi tevékenységet végző szervezet vagy a központi szerződő fél visszaigazolása is szükséges.”

3. § A Tpt. 321. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szerződő felek megállapodhatnak abban, hogy a tőzsdei ügyletben vállalt kötelezettségeiket a tőzsdei szabályzat által meghatározott későbbi időpontban teljesítik (határidős ügylet). Ebben az esetben a tőzsdei ügylet a tőzsde szabályzata szerinti teljesítési feltételekkel azáltal jön létre, hogy az ügyletet a tőzsdétől szervezetileg független elszámolóházi tevékenységet végző szervezet vagy a központi szerződő fél nyilvántartásba veszi és visszaigazolja. A tőzsdétől szervezetileg független elszámolóházi tevékenységet végző szervezet vagy a központi szerződő fél által nyilvántartásba vett határidős ügyletből eredő kötelezettséget – a központi szerződő félként kötelezettséget vállaló szervezet szabályzata által meghatározott módon – mindkét fél irányában a központi szerződő félként kötelezettséget vállaló szervezet teljesíti.”

4. § A Tpt. 322. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az opciós ügylet azáltal jön létre, hogy azt a tőzsdétől szervezetileg független elszámolóházi tevékenységet végző szervezet vagy a központi szerződő fél nyilvántartásba veszi és visszaigazolja. A tőzsdétől szervezetileg független elszámolóházi tevékenységet végző szervezet vagy a központi szerződő fél által nyilvántartásba vett opciós ügyletből eredő kötelezettséget – a központi szerződő félként kötelezettséget vállaló szervezet szabályzata által meghatározott módon – mindkét fél irányában a központi szerződő félként kötelezettséget vállaló szervezet teljesíti.”

5. § A Tpt. 324. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„324. § (1) A tőzsdei forgalom elszámolása a tőzsde vagy attól szervezetileg független, elszámolóházi tevékenységet végző szervezet, vagy központi szerződő fél által, teljesítése a tőzsde vagy attól szervezetileg független elszámolóházi tevékenységet végző szervezet vagy a központi értéktár, továbbá az MNB által történhet.

(2) Ha az elszámolás nem a tőzsde által történik, a tőzsde köteles szerződést kötni elszámolóházi tevékenységet végző szervezettel, illetve központi szerződő féllel.

(3) Értékpapír-kereskedést lebonyolító tőzsde a (2) bekezdés szerinti szerződést azzal az elszámolóházi tevékenységet végző szervezettel vagy központi szerződő féllel köti meg,

TERVEZET

amely az értékpapír-teljesítés lebonyolítására szerződéssel rendelkezik a dematerializált értékpapírok előállítását, nyilvántartását e törvény alapján végző központi értéktárral.”

6. § A Tpt. 330. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A tőzsde szabad pénzeszközét nem fektetheti az adott tőzsdére bevezetett és forgalmazott tőzsdei termékbe, ide nem értve az állampapírt és a tőzsde, a tőzsdei elszámolást végző központi szerződő fél, a tőzsdei ügyletek teljesítését végző elszámolóház illetve központi értéktár, valamint az elszámolóházban, a központi szerződő félben és a központi értéktárban részesedéssel rendelkező pénzügyi holding társaság által kibocsátott részvényt.”

7. § A Tpt. 334. § *a) – c)* pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[Elszámolóházi tevékenység az alábbi tevékenységek végzése:]

„*a)* a tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon pénzügyi eszköz vonatkozásában kötött ügylet elszámolása,

b) az *a)* pont szerint meghatározott elszámolt ügylet pénzügyi teljesítése,

c) az *a)* pont szerint meghatározott elszámolt ügylet nem pénzbeli (termékkel) történő teljesítése, ide nem értve az értékpapírral történő teljesítést,”

8. § (1) A Tpt. 335. § (3) bekezdése a következő *h)* ponttal egészül ki:

[Az elszámolóház elszámolási tevékenységen kívül kizárólag:]

„*h)* tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon, pénzügyi eszköznek nem minősülő áru vonatkozásában kötött ügyletek elszámolására irányuló”

[tevékenységet végezhet.]

9. § A Tpt. 335/A. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az elszámolóház a Hpt. 3. § (1) bekezdés *d)* pontjában meghatározott tevékenységet kizárólag tőzsdei ügylettel, tőzsdén kívüli értékpapírügylettel, értékpapír forgalomba hozatalával, az értékpapíron alapuló fizetéssel, befektetési szolgáltatással, befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatással, az értékpapírban foglalt kötelezettségen alapuló fizetéssel vagy erre vonatkozó szolgáltatással, árutőzsdei szolgáltatással, valamint törvényben meghatározott szervezett piac számára nyújtott szolgáltatással kapcsolatos teljesítés lebonyolítása, valamint a 334. § *b)* pontjában meghatározott tevékenység végrehajtása érdekében végezhet.”

10. § A Tpt. 340/D. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Központi szerződő fél a tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon pénzügyi eszközök vonatkozásában kötött ügylet kapcsán központi szerződő fél tevékenységet és elszámolást végez.”

(2) A Tpt. 340/D. §-a a következő (1a) és (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az (1) bekezdésben meghatározott központi szerződő fél az ott meghatározott tevékenységen kívül jogosult

a) pénzügyi eszköznek nem minősülő áru vonatkozásában tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon kötött ügyletek teljesítéséhez kapcsolódóan kötelezettséget vállalni,

b) pénzügyi eszköznek nem minősülő áru vonatkozásában tőzsdén, tőzsdén kívül, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon kötött ügyletet elszámolni,

TERVEZET

c) az általa elszámolt ügyletek vonatkozásában a 334. § b), c) és d) pontjaiban meghatározott elszámolóházi tevékenységet végezni.

(1b) A központi szerződő fél a (2) bekezdés c) pontja szerinti elszámolóházi tevékenységet kizárólag elszámolóházként végezheti.”

(3) A Tpt. 340/D. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) A központi szerződő fél tevékenység végzéséhez szükséges engedélyt a Felügyelet adja ki, módosítja és vonja vissza. A Felügyelet engedélye meghatározza a pénzügyi eszközök kategóriáit, amely vonatkozásában a központi szerződő fél tevékenysége végezhető.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott tevékenység végzésére vonatkozó engedélyt a Felügyelet azon Magyarország területén székhellyel rendelkező jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság részére adja meg, amely a 648/2012/EU rendeletben meghatározott előírásoknak való megfelelésen túl rendelkezik:

a) káreseményenként legalább százmillió forint, és évente összesen legalább százötvenmillió forint összegű felelősségbiztosítással,

b) legalább egy befektetési vállalkozással, hitelintézettel vagy árutőzsdei szolgáltatóval, továbbá elszámolóházzal kötött előszerződéssel,

c) a tevékenység folytatásához szükséges személyi, tárgyi, technikai és biztonsági feltételekkel és

d) a 350/E. §-ban meghatározott szabályzatokkal.”

11. § (1) A Tpt. 345. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés szerinti elszámolóházi üzletszabályzatban, szabályzatokban meg kell határozni:]

„b) az elszámolás és a teljesítés rendjét;”

(2) A Tpt. 345. § (2) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés szerinti elszámolóházi üzletszabályzatban, szabályzatokban meg kell határozni:]

„g) az ügylet elszámolásához kapcsolódó kötelezettségvállalás szabályait;”

12. § A Tpt. 345. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az üzletszabályzatban, illetve a szabályzatokban kell meghatározni az ügyletek teljesítésével kapcsolatosan azt az időpontot, melyet követően az ügyfél a megbízását nem vonhatja vissza”.

13. § A Tpt. 350/B. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az üzletszabályzatban, illetve a szabályzatokban kell meghatározni az ügyletek teljesítésével kapcsolatosan azt az időpontot, melyet követően az ügyfél a megbízását nem vonhatja vissza.”

TERVEZET

14. § A Tpt. 350/E. § (2) bekezdése a következő *i*) ponttal egészül ki:

[Az (1) bekezdés szerinti szabályzatokban meg kell határozni]

„*i*) az elszámolás rendjét.”

15. § (1) A Tpt. 352/A. § (2) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„A kiszervezés

a) nem eredményezheti a vállalkozás vezető állású személyei hatáskörének átadását,

b) a központi értéktár, az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet esetében

ba) nem eredményezhet változást az ügyfél és a vállalkozás közötti szerződéses viszonyban és nem befolyásolhatja a vállalkozás ügyfél felé fennálló, e törvényben foglalt kötelezettségeinek teljesítését, és

bb) nem eredményezhet változást az e törvény szerinti, tevékenység végzésére jogosító engedély megszerzéséhez szükséges feltételek teljesítésében.”

(2) A Tpt. 352/A. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A vállalkozás kritikus funkció kiszervezéséről szóló megállapodást csak azzal köthet, aki megfelel (3) bekezdésben foglaltaknak, valamint a központi szerződő fél esetén a 648/2012/EU rendeletben foglaltaknak.”

(3) A Tpt. 352/A. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A (3) és (4) bekezdés alkalmazásában kritikus funkciónak minősül minden olyan funkció, amelynek végrehajtásában tapasztalható hiányosság vagy eltérés kétségesse teszi a vállalkozás e törvényben előírt kötelezettségeinek teljesítését, jövedelmezőségét vagy a befektetési szolgáltatási tevékenység végzésének folyamatosságát, valamint központi szerződő fél esetén olyan funkció vagy tevékenység, amely a kockázatkezeléshez kapcsolódik.”

16. § A Tpt. 343. § (1) bekezdésében, a 343. § (1) bekezdés *a*) pontjában és a 343. § (2) bekezdésében a „foglalkoztatásra” szövegrész helyébe a „munkavégzésre” szöveg lép.

17. § A Tpt. 25. számú melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

18. § (1) Hatályát veszti a Tpt. 340/F. § (1) bekezdésének *a*)-*d*) pontja, és a 350/F. § (5) bekezdése.

(2) Hatályát veszti a Tpt. 5. § (1) bekezdés 120. pontjában az „(átutalása)” és a „(szállítása)” szövegrész.

2. A fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló 2003. évi XXIII. törvény módosítása

19. § A fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló 2003. évi XXIII. törvény (a továbbiakban Tvt.) 8. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Két rendszerüzemeltető által kötött rendszerkapcsolati megállapodás esetén, a rendszerüzemeltetőnek az általa nyújtott biztosítékhoz fűződő jogát nem érinti a biztosítékot elfogadó rendszerüzemeltető ellen indított fizetést korlátozó eljárás.”

TERVEZET

20. § A Tvt. 17. §-a a következő *d)* ponttal egészül ki:

[17. § E törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„*d)* az Európai Parlament és Tanács 2012. július 4-ei 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról.”

3. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény módosítása

21. § A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (továbbiakban Psztv.) 6. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Az Európai Parlament és a Tanács a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló 2012. július 4-ei 648/2012/EU rendelete (továbbiakban 648/2012/EU rendelet) 2. cikk (13) pontja szerinti illetékes hatóságként látja el a rendelet végrehajtásához kapcsolódó feladatokat.”

22. § A Psztv. 11. § (1) bekezdése a következő *f)* ponttal egészül ki:

[A Felügyelet együttműködik]

„*f)* a Központi Bankok Európai Rendszerével.”

23. § A Psztv. „Felügyeleti kollégium” alcíme a következő 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. § A Felügyelet létrehozza és működteti a 648/2012/EU rendelet 18. cikkben meghatározott Kollégiumot.”

24. § A Psztv. 121. § (3) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A 6. §

a) (1) bekezdése a pénzáttalásokat kísérő megbízási adatokról szóló, 2006. november 15-i 1781/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 15. cikk (3) bekezdésének,

b) (2) bekezdése a 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a befektetési vállalkozások nyilvántartás-vezetési kötelezettségei, az ügyletek bejelentése, a piac átláthatósága, a pénzügyi eszközök piaci bevezetése, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kifejezések tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2006. augusztus 10-i 1287/2006/EK bizottsági rendelet,

c) (3) bekezdése a 2003/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a tájékoztatókban foglalt információk formátuma, az információk hivatkozással történő beépítése, a tájékoztatók közzététele és a reklámok terjesztése tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2004. április 29-i 809/2004/EK bizottsági rendelet,

d) (4) bekezdése a Közösségben történő határokon átnyúló fizetésekről és a 2560/2001/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 924/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 9., 10., 12. és 13. cikkének,

e) (5) bekezdése a hitelminősítő intézetekről szóló 2009. szeptember 16-i 1060/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 22. cikk (1) bekezdése,

f) a 6. § (6) bekezdése a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló 2012. július 4-i 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelete

TERVEZET

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg a Felügyelet feladatkörében és eljárásában.”

4. A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvény módosítása

25. § A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvény (továbbiakban MNB tv.)

20. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az MNB 4. § (5) bekezdés szerinti feladatkörében eljárva ellátja az Európai Parlament és Tanács 2012. július 4-i a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló 648/2012/EU rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 18. cikke szerinti kollégiumban való részvételből eredő feladatokat.

(5) Az MNB szakhatóságként vesz részt – az elszámolási rendszer hatékony és megbízható működésével kapcsolatos kérdések vonatkozásában – a Rendelet 14. cikk (1) bekezdésében meghatározott, a központi szerződő fél tevékenységi és a 15. cikk (1) bekezdése szerinti a tevékenységi és szolgáltatási körének kiterjesztése, valamint a 35. cikkben meghatározott kiszervezés iránti engedélyezési, a 20. cikkben meghatározott engedély visszavonás iránti eljárásban. Az MNB szakhatóságként vesz részt – az elszámolási rendszer hatékony és megbízható működésével kapcsolatos kérdések vonatkozásában – a Rendelet 21. cikk (3) bekezdésében meghatározott, a központi szerződő félre vonatkozó éves felülvizsgálati és értékelési eljárásban, továbbá a 41. cikk (2) bekezdése szerinti, a biztosíték követelményekre vonatkozó modellek és paraméterek, valamint a 49. cikk (1) bekezdése szerinti, stresszteszt modellek és paraméterek jóváhagyására irányuló eljárásban. Az MNB szakhatóságként vesz részt továbbá - az elszámolási rendszer hatékony és megbízható működésével kapcsolatos kérdések vonatkozásában - a Rendelet 54. cikk (1) bekezdésében meghatározott, a központi szerződő fél interoperabilitási megállapodásához való hatósági jóváhagyási eljárásban.”

26. § Az MNB tv. 24. §-a a következő (12) bekezdéssel egészül ki:

„(12) A 23. § f) pontjában meghatározott szakhatósági közreműködés esetén az ügyintézés határideje, amennyiben arra a 20. § (5) bekezdése szerinti feladatkörben kerül sor 10 nap.”

27. § Az MNB tv. a következő 39. alcímmel, és 78. §-sal egészül ki:

„3. Az Európai Unió jogának való megfelelés

78. § E törvény a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló, 2012. július 4-ei 648/2012/EU Európai Parlamenti és Tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

5. Záró rendelkezések

28. § Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

29. § A 25. § az Alaptörvény 41. cikk (1), (4) és (5) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

30. § Ez a törvény a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló, 2012. július 4-ei 648/2012/EU Európai Parlamenti és Tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

TERVEZET

1. melléklet

A Tpt. 25. számú mellékletének 23. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja]

„23. Az Európai Parlament és a Tanács 2012. július 4-ei 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról.”

TERVEZET

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Európai Parlament és a Tanács 2012. július 4-ei 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (a továbbiakban: 648/2012/EU rendelet) megengedi a tagállamoknak többlétszabályok alkalmazását a központi szerződő felekre vonatkozó prudenciális szabályok esetében, ezért a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvényben (a továbbiakban: Tpt.) található jelenleg hatályos szabályt, mint addicionális követelményt, továbbra is alkalmazandó..

Az új szabályozás egyik kulcseleme a teljesítés, elszámolás szétválasztása, valamint a Tpt. szerinti hármass felosztás (központi szerződő fél (garantőr), elszámolóház (elszámolás), valamint értéktár megbontása volt, mert a 648/2012/EU rendelet – a tevékenység tekintetében – a garantőri funkciót az elszámolással együtt értelmezi, ugyanakkor hatálya alá vonja a csupán garantőri funkciót ellátó központi szerződő feleket is.

Több helyen módosításra került az alkalmazási kör az egyes fogalmaknál, hogy minél teljesebb kört fedjen le (pl. a garanciaalap), vagy a a tőzsdei, mind a tőzsdén kívüli, és a szervezett piacra történő utalással, vagy a termékkör alapján a piacra (áru-, pénz-, és tőkepiac) történő utalással.

A központi szerződő fél általi és az elszámolóházi funkciók rendezése során – a 648/2012/EU rendelet céljának szem előtt tartásával azon többlétszabályok megjelölése és egyértelműsítése volt a cél, hogy mely szabályok alkalmazásának megkövetelése elegendő illetve szükséges a hazai központi szerződő fél esetén.

Az előterjesztés rendezi továbbá azt az esetet, hogy a központi szerződő fél, hogyan vállalhat klíringtagságot egy másik központi szerződő félhez kapcsolódóan.

Az engedélyezési eljárást a hatályos szabályok szerint két hatóság végzi, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, mint fő hatóság, valamint a Magyar Nemzeti Bank, mint szakhatóság. A fennálló rezsim megtartására a 648/2012/EU rendelet szerint lehetőség van, úgy, hogy a hatóságot/hatóságokat a tagállam kijelöli. Ezért került módosításra a Pszvtv., és az MNB tv., körülhatárolva az egyes hatósági területek mezsgyéit.

A 648/2012/EU rendelet szerinti központi szerződő félre vonatkozó előírások nem csupán az intézményi szabályokra vannak befolyással, hanem az ügyletek típusaira is. A Tpt. tőzsdei ügyletekre vonatkozó része, melynél a központi szerződő fél kiemelt szerepet tölt be, szintén módosításra szorult, megteremtve az összhangot a garantőri és elszámolási funkciók, valamint a teljesítés között.

A 648/2012/EU rendelet 87. cikke módosítja a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló az Európai Parlament és a Tanács 98/26/EK irányelv (továbbiakban: 98/26/EK irányelv) 9. cikk (1) bekezdését. Ezért a 98/26/EK irányelvet implementáló a fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló 2003. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) módosítása is szükségessé vált. A Javaslat ennek megfelelően a fizetést korlátozó eljárására vonatkozóan fogalmaz meg többlétszabályt a biztosítékot nyújtó rendszerüzemeltető részére, amennyiben a másik rendszerüzemeltető fizetést korlátozó eljárás alá kerülne.

TERVEZET

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Ezen szakasz a Tpt-ben található definíciókat módosítja.

A 648/2012/EU rendelet hatályba lépésével, tekintettel arra, hogy az elszámolás fogalma kizárólag a klíring tevékenységet jelenti, az elszámolási rendszer fogalmának pontosítása szükséges, hogy e tekintetben a KELER és a KELER KSZF által üzemeltetett rendszert is magában foglalja a jövőben. A fogalmat szükséges összhangba hozni a „klíring” fogalma helyett bevezetett „elszámolás” fogalommal. Az elszámolási rendszer ugyanis nemcsak elszámolást, hanem teljesítést is végezhet.

Az elszámolóház fogalmának kibővítése a teljes piaci paletta lefedése miatt volt szükségszerű, mert a korábbi megfogalmazás nem tartalmazta a szervezett piac, valamint az árupiac kifejezést. A beillesztés célja az európai piaci gyakorlat törvényi keretek közé szorítása.

A garanciaalap definíciója módosításának célja kétoldalú: egyrészt a piac teljes körének (az ügylettípusok által) lefedése a garanciaalap képzés tekintetében, másrészt a 648/2012/EU rendelet miatt szükséges reflektálni arra, hogy a központi szerződő fél által kezelt garanciaalapokra is.

Az ügylet és piaci kör bevezetése összhangban van a 648/2012/EU rendelet szerinti központi szerződő fél tevékenységgel, mert a tevékenységet az ügylet ill. piaci kör vonatkozásában engedjük meg számukra. Ugyanakkor a 648/2012/EU rendelet szerinti központi szerződő fél kiszolgálhat a Rendelet hatálya alá nem tartozó piacokat, melyeknél szintén szükségszerű a garanciaalap működtetése.

Az elszámolás fogalmából törlésre került a Hpt. elszámolás-forgalmi ügyletre való utalás, tekintettel arra, hogy ez a rendelkezés időközben hatályát veszítette. A módosítás másik célja, egy olyan definíció megalkotása, amely magába foglalja a 648/2012/EU rendelet szerinti elszámolás („clearing”) fogalmat, és ezzel egy időben nem ismétli a Rendelet szövegét. Megtartása feltétlenül indokolt, mert a 648/2012/EU rendeletben meghatározott elszámolás alatt kizárólag nettó elszámolást kell érteni, míg a bruttó elszámolás, amely jelenlegi gyakorlat, hiányozna a törvény szövegéből.

A központi szerződő fél fogalma fundamentális módosításra szorult, a korábbi tevékenység alapú megközelítés helyett, tekintve, hogy létezik a hatályos Tpt-ben a központi szerződő fél tevékenység, mint definíció. Ezért e két fogalom, valamint a 648/2012/EU rendelet közötti összhang megteremtés végett harmonizációt kívántunk teremteni.

A központi szerződő fél tevékenység fogalma módosításának indoka a piaci kör teljes lefedése, valamint a 82. pontban meghatározott fogalom közötti összhang megteremtése. Egyúttal a 648/2012/EU rendelet szerinti definícióval összhangban került megalkotásra.

A pozíciólezáró nettósítás fogalma túlnyúlik a 648/2012/EU rendelet központi szerződő fél által végzett tevékenység piacán/ügyletkörének hatályán, ezért ennek megtartása és egy idejű módosítása szükségszerű.

A 2-4. §-hoz

A 648/2012/EU rendelet hatálya a központi szerződő felekre vonatkozó megfelelőségi szabályok tekintetében széles. Mindazonáltal a központi szerződő fél már elszámolás végzésére is jogosult, így szükséges a tőzsdei ügyletek vonatkozásában is ennek a megteremtése.

TERVEZET

Az 5. §-hoz

Az elszámolás és teljesítés fogalomrendszerének letisztázása (elkülönítése) miatt szükséges ennek következetes megjelenítése a Tpt. vonatkozó részeiben. A Tpt. 334. § c) pontja értelmében az elszámolást a tőzsde is végezheti, ezért ezt itt is célszerű jelezni. Egyúttal figyelembe véve, hogy az MNB is részt vesz a hitelintézetek tőzsdei forgalmának pénzügyi teljesítésében, ennek megjelenítése is szükséges.

A 6. §-hoz

A befektetési szabályok „lazítása” indokolt, mert a tőzsde a központi szerződő félben és az elszámolóházban is tulajdonos.

A 7. §-hoz

A módosítás indoka a 648/2012/EU rendelet ill. a Tpt. elszámolási fogalomrendszere miatti módosítás.

A 8. §-hoz

Az elszámolóház a 334. § a) pontja alapján tőzsdei, tőzsdén kívüli, illetve törvény által meghatározott szervezett piacon pénzügyi eszköz vonatkozásában kötött ügylet elszámolására jogosult. Ugyanakkor mindennek nem pénzügyi eszköz (áru) tekintetében is jelentősége van, azonban ez nem minősül „klasszikus” Tpt. szerinti elszámolásnak (áru jelleg miatt) ezért ennek végzése csak „megengedett”, akkor, amennyiben a 334.§ szerinti tevékenységet végzi.

A 9. §-hoz

A Tpt. 334. § b) pont beszúrása azért indokolt, mert az elszámolóház hitelt és pénzkölcsön nyújtást az elszámolt ügylet pénzügyi teljesítése érdekében is végezhet. Az elszámolási fogalom Rendelet miatti módosítása következtében teljesítésre módosult.

A 10. §-hoz

A módosítás indoka, hogy a központi szerződő fél a pénzügyi eszköz vonatkozásában nem kizárólag kötelezettséget vállal, hanem elszámolást is végez.

A központi szerződő fél tevékenysége a befektetési vállalkozásokról és árutőzsdei szolgáltatókról valamint az általuk végezhető tevékenységekről szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 6. §-ban meghatározott pénzügyi eszközre vonatkozó központi szerződő fél tevékenységet foglalja magában, valamint az ezen eszközökre vonatkozó elszámolást.

Az új (1a) és (1b) bekezdések szükségessége abban mutatkozik, hogy az elszámolt ügyletek pénzügyi és nem pénzügyi teljesítése, valamint az értékpapír-kölcsönzési rendszer működtetése elszámolóházi tevékenység, melyet elszámolóház végez, amelyre szakosított hitelintézetként többletkövetelmények vonatkoznak.

A módosítás (3) bekezdése szerinti kiegészítés, mely szerint az engedélyezés már nem csak intézményi szinten valósul meg, hanem az engedélyezés szerves részévé válik a pénzügyi eszközök kategória is, a 648/2012/EU rendelet miatt szükséges.

A 648/2012/EU rendelet 14. cikk 5. bekezdése megengedi a tagállamoknak, hogy a központi szerződő felekre többletkövetelményeket állapítsanak meg. A Tpt. 340/D. §-ban

TERVEZET

meghatározott követelmények ilyen többletkövetelménynek minősülnek, ezért megtartásuk indokolt és nem okoz hátrányt vagy egyéb terhet ennek a betartása.

A 11. §-hoz

A módosítás célja megváltozott fogalmak miatti pontosítás (klíring helyett elszámolás, és elszámolás helyett teljesítés).

A 12-13. §-hoz

A megváltozott fogalmak miatt (klíring helyett elszámolás, és elszámolás helyett teljesítés), ugyanakkor tekintve, hogy „teljesítési utasítás” mint olyan nem létezik, ezért a fogalmat (megbízás) jelző (elszámolási és teljesítési) nélkül indokolt használni, így minden ügylet megbízásra értelmezhető.

A 14. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a központi szerződő fél jogosult/ végez elszámolást, a központi szerződő fél tevékenységéhez szükséges szabályzatok között is meg kell jeleníteni.

A 15. §-hoz

A 648/2012/EU rendelet a központi szerződő fél által kiszervezhető tevékenységek között előír követelményeket. Ugyanakkor a Tpt. kiszervezésre vonatkozó része a központi értéktárra, az elszámolóházi tevékenységet végző szervezetre és a központi szerződő félre egyetemlegesen írja elő a kiszervezés szabályait. Így, a rendelet közvetlen hatályából adódóan, a megbontás elkerülhetetlen, és azon követelmények, melyeket a Rendelet rendez a központi szerződő fél vonatkozásában, azokat kivenni a Tpt.-ből, és csupán a többi alanyra vonatkoztatni.

A kritikus funkció kiszervezése esetén a 648/2012/EU rendelet megengedi az addicionális követelmények alkalmazását, ezért ennek megjelenítése, azaz, hogy mikor alkalmazunk többletkövetelményeket – szükségesnek.

Figyelembe véve a Tpt. és a 648/2012/EU rendelet közötti egyedi kapcsolatot, tehát azt, hogy a rendelet többletkövetelmény megállapítását lehetővé teszi a tagállamok számára, egyfajta összhang megteremtése is szükségessé válik a kritikus funkció vonatkozásában, így a Tpt. 352/A. § (6) bekezdésének kiegészítése szükséges.

A 16. §-hoz

A 2012. évi I. törvény július 1-jei hatálybalépése következtésben a „foglalkoztatásra irányuló jogviszony” helyett a „munkavégzésre” irányuló jogviszony kifejezés használata indokolt.

A 17. §-hoz

A módosítás oka a melléklet módosításának feltüntetése.

A 18. §-hoz

A módosítás a hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.

TERVEZET

A 19. §-hoz

Az Európai Parlament és Tanács 648/2012/EU rendelete a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (továbbiakban 648/2012/EU) 87. cikke módosítja a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló az Európai Parlament és a Tanács 98/26/EK Irányelv (továbbiakban 98/26/EK) 9. cikk (1) bekezdését. Ezért a 98/26/EK irányelvet implementáló Tvt. módosítása is szükségessé válik.

A 20. §-hoz

A kiegészítés jogharmonizáció célú módosítás.

A 21. §-hoz

A 648/2012/EU rendelet 2. cikk (13) bekezdés, valamint 22. cikk a tagállamok számára előírja a tagállamok számára az illetékes hatóságok kijelölését.

A 22. §-hoz

A 648/2012/EU rendelet előírja a kijelölt hatóságok számára a KBER-rel való együttműködést. Tekintve, hogy a Psztv. taxatív felsorolást ad azon intézményekről, melyekkel uniós jogszabály alapján együttműködési kötelezettség áll fent, ezért szükséges a KBER megjelenítése.

23. §-hoz

A 648/2012/EU rendelet előírja a központi szerződő felek vonatkozásában egy kollégium létrehozását, melyet az illetékes (kijelölt) hatóság végez. Ezért itt „expressis verbis” megjelenítendő.

A 24. §-hoz

A módosítás a jogharmonizációs záradékot kiegészíti a rendeletre történő hivatkozással, valamint jogtechnikai pontosítást tartalmaz.

Az 25. §-hoz

A 648/2012/EU rendelet 22. cikke a rendelethez kapcsolódó hatósági feladatok vonatkozásában a megengedi több hatóság kijelölését, ezért a jelenlegi gyakorlat tovább vitele elfogadott. Ugyanakkor előírja, hogy ebben az esetben a hatóságok közötti feladatmegosztás, egyértelmű legyen. Az MNB szakhatóságkénti közreműködésének meghatározásával a feladatkörök elválaszthatóak és jól körülhatárolhatóak.

A 26. §-hoz

Az MNB törvény a szakhatósági közreműködésre a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) szabályait rendeli alkalmazni, lévén az MNB tv. nem ír rá elő speciális szabályt. Azonban a 648/2012/EU rendeletből eredő szakhatósági feladatok elvégzéséhez indokolt a Ket. által előírt határidőtől való eltérés.

TERVEZET

A 27. §-hoz

A módosítás a törvényt a jogharmonizációs záradékkal egészíti ki.

Az 28. §-hoz

Hatálybaléptetés a jogharmonizációs kötelezettségünk teljesítése miatt a javaslat mihamarabbi hatályba léptetése szükséges.

A 29. §-hoz

Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfeleléshez szükséges rendelkezést tartalmazza.

A 30. §-hoz

A kiegészítésre jogharmonizációs célból került sor.